

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Karla Černína, Ph.D., a Mgr. Jana Čížka ve věci

žalobce: **MESPA REST s.r.o. v likvidaci**
sídlem Československé armády 1090, Valašské Klobouky
zastoupen advokátem Mgr. Štěpánem Janáčem
sídlem Na Poříčí 1041/12, Praha 1

proti

žalovanému: **Generální ředitelství cel**
sídlem Budějovická 7, Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 3. 2022, č. j. 6684-3/2022-900000-312

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

- I. Vymezení věci

1. Včas podanou žalobou se žalobce domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce proti předchozímu rozhodnutí Celního úřadu pro Zlínský kraj ze dne 15. 6. 2020, č. j. 117-13/2020-640000-12 (dále jen „prvostupňové správní rozhodnutí“). Tím byla žalobci uložena podle ust. § 123 odst. 7 písm. a) zákona č. 186/2016, o hazardních hrách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o hazardních hrách“) uložena pokuta ve výši 250 000 Kč. Žalobce se dopustil přestupku podle ust. § 123 odst. 1 písm. b) zákona o hazardních hrách tím, že v období od 25. 8. 2017 do 27. 3. 2018 v baru Cafe Mercedes ve Slušovicích provozoval v rozporu s ust. § 7 odst. 2 zákona o hazardních hrách technickou hru, ke které nebylo uděleno povolení, a to prostřednictvím technického zařízení typu iStars, bez bližšího označení a dvakrát technického zařízení typu Diamont Level. Napadené rozhodnutí žalovaného zamítlo odvolání žalobce proti prvostupňovému správnímu rozhodnutí a toto zároveň potvrdilo.

II. Obsah žaloby

2. Žalobce žádal, aby soud rozsudkem snížil žalobci uloženou sankci na částku, která je přiměřená jeho majetkovým poměrům a nebude mít pro něj likvidační charakter. V uvedené souvislosti odkázal na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 4. 2010, č. j. 1 As 9/2018-133. Uvedl, že již v rámci správního řízení předložil přiznání k dani z příjmů za rok 2018, z něhož vyplývá, že měl základ této daně necelých 20 000 Kč a dále v rámci správního řízení uváděl, že v roce 2019 nepodnikal a nevyvíjel žádnou činnost. V žalobě dále doplnil, že již počátkem roku 2018 se nacházel v tíživé hospodářské situaci, kterou následně prohloubila koronakrize. Od uvedené doby nevyvíjí žádnou podnikatelskou činnost a nedosahuje žádných výnosů; nedisponuje částkou, která by pokrývala výši uložené pokuty. Výše pokuty je pro žalobce prakticky likvidační, její případné vymáhání by v konečném důsledku vedlo k ukončení jeho činnosti. Dále poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 8. 2003, č. j. 6 A 96/2000-62, z něhož zdůraznil, že pokuta uložená při spodní hranici zákonného rozmezí zpravidla nebude vykazovat znaky zjevné nespravedlnosti a nepřiměřenosti, za určitých výjimečných situací však zjevně nepřiměřená být může.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

3. Žalovaný navrhl podanou žalobu zamítnout, jelikož vznesené námitky považuje za nedůvodné. Odkázal na žalobou napadené rozhodnutí a doplnil argumentaci k jednotlivým žalobními body.

IV. Posouzení věci krajským soudem

4. Žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a jedná se o žalobu přípustnou. Ve věci bylo rozhodnuto bez nařízení jednání, že splnění zákonných podmínek (§ 51 odst. 1 s.ř.s.). Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v mezích uplatněných žalobních bodů, jakož i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti, a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
5. Žalobce namítal svoji nedobrou finanční situaci již v roce 2018, v době sepsání žaloby nedisponoval částkou, která by pokrývala výši uložené správní pokuty a její případné vymáhání by v konečném důsledku vedlo k ukončení jeho činnosti. Citoval z usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 4. 2010, č. j. 1 As 9/2008-133, že „správní orgán ukládající pokutu za jiný správní delikt je povinen přihlídnout k osobním a

majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí. Správní orgán vychází při zjišťování osobních a majetkových poměrů z údajů doložených samotným účastníkem řízení, případně z těch, které vyplynuly z dosavadního průběhu správního řízení, či které si opatří samostatně bez součinnosti s účastníkem řízení. Nelze-li takto získat přesné informace, je správní orgán oprávněn stanovit je v nezbytném rozsahu odhadem“. Zdejší soud dále ve vztahu k řešené žalobní námitce doplňuje z uvedeného usnesení další citaci: „Likvidační pokutou přitom rozšířený senát rozumí sankci, která je nepřiměřená osobním a majetkovým poměrům pachatele deliktu do té míry, že je způsobilá mu sama o sobě přivodit platební neschopnost či ho donutit ukončit podnikatelskou činnost, nebo se v důsledku takové pokuty může stát na dlouhou dobu v podstatě jediným smyslem jeho podnikatelské činnosti splácení této pokuty a zároveň je zde reálné riziko, že se pachatel, případně i jeho rodina (jde-li o podnikající fyzickou osobu) na základě této pokuty dostanou do existenčních potíží“ (bod 27.) „Výše uvedené závěry platí v první řadě pro ukládání pokut za jiné správní delikty podnikajícím fyzickým osobám. Zároveň je ovšem třeba brát v úvahu i to, že na rozdíl od přestupků i trestných činů se mohou jiných správních deliktů dopustit a z velké části se také dopouští právnické osoby.“ (bod 33.)

6. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 12. 4. 2017, č. j. 5 As 152/2016 – 36, krajskému soudu nepřísluší správní uvážení ohledně námitky likvidačních dopadů uložené pokuty nahradit, ale je nadán toliko přezkoumat, zda nevybočilo ze zákonných hledisek a zda podklady pro něj byly opatřeny zákonným způsobem a zda není v rozporu s logickým úsudkem.
7. Žalovaný při své úvaze vycházel z podkladů předložených žalovaným v rámci odvolacího řízení, přičemž žalobce v odvolání uváděl skutečnosti, jež byly vylíčeny i v nynější žalobě, totiž že v roce 2018 měl základ daně necelých 20 000 Kč, v roce 2019 už nepodnikal a nevyvíjel žádnou činnost a za rok 2019 a 2020 nemá žádný příjem. K tomu žalobce v rámci odvolání přiložil přiznání k dani z příjmů právnických osob za zdaňovací období roku 2018, z něhož mimo jiné vyplývá, že ke dni 31. 12. 2018 dosáhl zisku 14 627 Kč, tržba byla vykázána ve výši 707 000 Kč. Dále žalobce k odvolání přiložil Vybrané výdaje z Rozvahy pro podnikatele, v plném rozsahu ke dni 31. 12. 2018 a Vybrané údaje z Výkazu zisku a ztráty pro podnikatele – druhové členění, v plném rozsahu ke dni 31. 12. 2018. Z těchto listin mimo jiné vyplývá, že žalobce měl ke dni 31. 12. 2018 aktiva ve výši celkem 305 000 Kč ve formě oběžných aktiv (peněžní prostředky v pokladně). Závazky měl ve výši 2 000 Kč, provozní zisk byl ve výši 16 000 Kč.
8. Na základě žalobcem uvedených tvrzení a předložených listin žalovaný v rámci úvahy o výši pokuty mimo jiné uvedl, že z předložených podkladů vyplývá, že výsledek hospodaření za účetní období roku 2018 není záporný, respektive nevykazuje ztráty; z podkladů je rovněž zřejmé, že žalobce disponuje vlastním kapitálem, nemá žádné dlouhodobé závazky; předložené podklady nejsou způsobilé prokázat, že by uložená pokuta měla mít pro něj likvidační charakter. Žalovaný dále v napadeném rozhodnutí uvedl, že co se týká roku 2019 a 2020, žalobce nepředložil žádné důkazy, sice sdělil, že již nepodnikal, nicméně z veřejných restříků nevyplývá, že by jeho podnikatelská činnost byla ukončena. Z náhledu do obchodního rejstříku je zřejmé, že žalobce není ani v likvidaci, ani v insolvenčním řízení.

Skutečnost, že žalobce negeneruje v rámci své podnikatelské činnosti zisk, nebo že zisk není v takové výši, v jaké by si představoval, nezakládá automatickou imunitu proti uložení pokuty. Podle žalovaného nelze připustit, aby se pachatel takto závažného přestupku vyhnul spravedlivému potrestání pouze tím, že by přerušil výkon svého živnostenského oprávnění; podnikatelské riziko a odpovědnost za svá strategická a podnikatelská rozhodnutí nese žalobce. Ten stále funguje, alespoň dle veřejných rejstříků, není nováčkem na trhu, je pouze na něm, aby činil strategická rozhodnutí týkající se jeho podnikání. Žalovaný dále uvedl, že majetkové poměry slouží při trestání pachatelů coby korektiv zabraňující ukládání těch nejprísnejších pokut, přičemž soudy se v zásadních rozsudcích týkajících se oblasti zjišťování majetkových poměrů při správním trestání zabývaly pokutami v řádech několika milionů korun. Nelze připustit, aby na základě případné neuspokojivé hospodářské a finanční situace měla být uložena nižší pokuta, než které odpovídají skutkové okolnosti případu. To by spělo k absurdnímu výkladu, dle něhož by méně majetné subjekty mohly páchat vysoce závažnou protiprávní činnost s hrozbou pouze nízké pokuty. Ad absurdum by pak předložení pachatelé se zápornými zisky měly automatickou imunitu vůči pokutám. Žalovaný dále uvedl, že majetkové poměry by neměly být primárním zohledňovacím hlediskem, které by převážilo nad klíčovými okolnostmi spáchání přestupku, tím spíše, že se nyní jedná o společensky velmi škodlivé a vysoce závažné jednání. Žalovaný dále poukázal na judikaturu správních soudů, dle níž ani ztráta jako taková neodůvodňuje shledání likvidačního účinku uložené pokuty a za zjevně nepřiměřenou zpravidla nelze považovat pokutu uloženou ve 4 % zákonného rozpětí; je však nezbytné hodnotit konkrétní okolnosti případu. Žalovaný dále uvedl, že žalobce může požádat při splnění zákonem stanovených podmínek o povolení k posečkání úhrady pokuty, případně rozložení její úhrady na splátky.

9. Krajský soud neshledává, na že by uvedená správní úvaha týkající se námitky likvidačního charakteru uložené pokuty měla vybočovat z mezí správního uvážení, obsahuje skutečnosti, které vzal správní orgán do úvahy, je zde vylíčeno, z jakých podkladů žalovaný vycházel, přičemž přímo proti argumentaci žalovaného žalobce v rámci žaloby konkrétně nebrojí.
10. Jak bylo shora již uvedeno, z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že ani samotný záporný výsledek hospodaření není překážkou pro uložení pokuty a neznamená ani, že pokuta je likvidačního charakteru. Pokuta musí plnit represivní funkci jinak ztrácí smysl – musí být citelným zásahem do majetkové sféry pachatele, který odpovídá intenzitě skutkových okolností, s jakou došlo k porušení právem chráněných hodnot a zájmu v konkrétním případě. To platí bezpochyby i v případě, kdy se právnická osoba jako pachatel správního deliktu nachází dlouhodobě ve ztrátě, jelikož v opačném případě by byla za protiprávní jednání prakticky nepostihnutelná (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2017, č. j. 4 Ads 244/2016-36). Jak již bylo uvedeno, je třeba při úvaze o možném likvidačním charakteru pokuty zvážit, zda je pokuta způsobilá sama o sobě přivodit platební neschopnost či donutit pachatele ukončit podnikatelskou činnost. Městský soud v Praze například v rozsudku ze dne 31. 10. 2018, č. j. 9 Af 43/2015–89 vyslovil, že pokud se pachatel správního deliktu dostane do vážných finančních problémů ještě před uložením pokuty v důsledku jiných okolností, nemůže to vést k automatické imunitě vůči sankcím ukládaným v oblasti veřejného práva.
11. Žalobce v samotném odvolání a opakovaně i v žalobě uváděl, že se nacházel již začátkem roku 2018 v tíživé hospodářské situaci; z žaloby rovněž vyplývá, že alespoň k datu jejího sepsu pokutu neuhradil, neboť tvrdil, že nedisponuje částkou, která by pokrývala výši

uložené správní pokuty, a dále, že případné vymáhání pokuty by v konečném důsledku vedlo k ukončení činnosti žalobce. Jak již bylo shora uvedeno, závěry týkající se likvidačního charakteru pokut platí v první řadě pro ukládání pokut podnikajícím fyzickým osobám. Žalobce je právnickou osobou, přičemž se dopustil velmi závažné protiprávní činnosti, neboť po více jak sedm měsíců provozoval celkem tři technická zařízení –nepovolené hazardní hry a jak správně uvedl žalovaný ve vyjádření k žalobě, umožnil hraní těchto her mimo dozor příslušných orgánů, aniž by musel plnit podmínky stanovené zákonem, v čehož důsledku se mohly na hře účastnit osoby, kterým by to jinak dotčená právní úprava neumožňovala; provozování nepovolených hazardních her může být zdrojem nelegálních příjmů a může vést k nepovolené konkurenční výhodě proti provozovatelům povolených hazardních her. Rovněž je třeba vzít v úvahu, že s ohledem na závažnost protiprávního jednání umožňuje zákon uložit za spáchání uvedeného přestupku pokutu do výše 50 000 000 Kč (pokuta byla uložena při spodní hranici zákonné sazby a činí 0,5 % zákonného rozpětí).

12. Nad rámec nutného posouzení soud pouze poznamenává, že žalobce dále k žalobě předložil obdobné doklady jako shora citované, jenž připojil k odvolání proti prvostupňovému správnímu rozhodnutí, ale za rok 2019 a za rok 2020. Uvedené podklady vyvracejí tvrzení, že žalobce v roce 2019 nepodnikal (peněžní prostředky se snížily z částky 305 000 na částku 264 000 Kč, přičemž za tento rozdíl bylo především nakoupeno zboží, žalobce stále disponoval peněžními prostředky v pokladně ve výši 264 000 Kč – jedná se o údaje za rok 2019; v roce 2020 disponoval žalobce peněžními prostředky v pokladně ve výši 380 000 Kč, dosáhl čistého zisku 67 000 Kč, provozní výsledek hospodaření činil 85 000 Kč a tržby z prodeje výrobků a služeb činily 838 000 Kč; dále hrubý zisk činil 83 000 Kč a čistý zisk 67 000 Kč).
13. Soud dále z veřejně přístupných zdrojů (obchodního rejstříku a insolvenčního rejstříku zjistil, že rozhodnutím jediného společníka žalobce ze dne 5. 10. 2023 byla společnost žalobce zrušena s likvidací ke dni 5. 10. 2023; žalobce není uveden v insolvenčním rejstříku. Tyto skutečnosti dokreslují, že předmětná pokuta nemohla mít sama o sobě likvidační charakter, neboť žalobce vstoupil do likvidace z jiných důvodů, než že by pokutu uhradil (argumentace viz výše).
14. Pokud jde o návrh na moderaci uložené pokuty, soud postupoval ve smyslu ust. § 78 odst. 2 s.r.s. a zabýval se otázkou, zda pokuta nebyla uložena ve zjevně nepřiměřené výši. Podle judikatury správních soudů týkající se otázky možnosti moderace a přiměřenosti pokuty, není úlohou soudu hledat ideální výši pokuty namísto správních orgánů. Moderační právo soudu je vyhrazeno pro případy zjevného nepoměru uložené sankce vůči rozsahu, závažnosti a následkům deliktního jednání, s návazností na majetkové poměry postihované osoby (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 4. 2017, č. j. 6 As 248/2016–26). Soud může zasáhnout do uvážení správního orgánu a moderovat pokutu pouze v případě její zjevné nepřiměřenosti (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2018, č. j. 9 As 55/2017–93), přičemž „běžná“ nepřiměřenost zpravidla zásah soudu do správního uvážení neodůvodňuje. Za zjevně nepřiměřenou přitom zpravidla nebude možné označit pokutu uloženou při spodní hranici zákonné sazby (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 8. 2003, č. j. 6 A 96/2000–62). Jak již bylo uvedeno, pokuta byla uložena v zákonném rozmezí a nebylo zjištěno, že by správní orgány v úvaze o výši pokuty vybočily z mantinelů stanovených zákonem; pokuta byla uložena pouze ve výši 0,5 % horní hranice.

Pokuta musí zohledňovat požadavek preventivní i represivní funkce sankce tak, aby nebyla zanedbatelná a aby byla v majetkové sféře pachatele znatelná. Za výše uvedeného stavu nelze označit uloženou pokutu jako zjevně nepřiměřeně vysokou, proto soud nemohl přistoupit k navrhované moderaci.

V. Závěr a náklady řízení

15. Soud na základě výše uvedených skutečností a úvah neshledal žalobu důvodnou, proto je postupem podle ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl. Neshledal rovněž, že by byly dány důvody pro moderaci sankce, respektive pro upuštění od pokuty podle § 78 odst. 2 s.ř.s.
16. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst.1 s.ř.s., dle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu těch nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který úspěch ve věci neměl. Žalobce před soudem neuspěl, proto nemá právo na náhradu nákladu řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak, jakožto úspěšnému účastníkovi řízení, právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, však žádné náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 25. 4. 2024

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu